

AZ ÉRINTETTEK NEM ÉRTENEK EGYET A ROMÁNIAI FARÖNK ÉS A FŰRÉSZÁRU KÜLFÖLDRE SZÁLLÍTÁSÁNAK BETILTÁSÁVAL

Exporttiltás helyett ellenőrzött erdőgazdálkodás

Tízéves időszakra tiltaná meg a farönk, a tűzifa és a fűrészáru romániai exportját egy törvénytervezet. A politikusi szándék szerint csak drasztikus intézkedésekkel fogható vissza a túlzott erdőkitermelés, ami ellen keményen tiltakoznak az ágazat érdekvédelmi szervezetei. A cégek képviselői azzal érvelnek, hogy az elfogadásra kerülő jogszabálytervezet több tízezer munkahelyet veszélyeztet. A Krónika által megkérdezett szakemberek populistának és értelmetlennek tartják a kilátásba helyezett szigorításokat.

» MAKKAY JÓZSEF

A Szociáldemokrata Párt (PSD) egykori elnöke, Liviu Dragnea még börtönbe kerülése előtt terjesztette be a parlamentbe

» **Korábban az ágazat többi érdekvédelmi szervezete is keményen tiltakozott a populistának és a fafeldolgozó ipar sírásójának tartott törvénytervezet ellen, amelyet viszont több környezetvédő szervezet támogat.**

5,5 millió köbméter fűrészáruat állít elő, amiből a hazai piac igénye mindössze 1,5 millió tonna, 4 millió köbméter pedig exportra kerül” – áll az érdekvédelmi szervezet állásfoglalásában. Hangsúlyozzák, a faexport mellett Románia igen jelentős importőr is, azaz mintegy 3 millió köbméter fa rönköt hoz be az országba. Korábban az ágazat többi érdekvédelmi szervezete is keményen tiltakozott a populistának és a fafeldolgozó ipar sírásójának tartott törvénytervezet ellen, amelyet viszont több környezetvédő szervezet támogat.

A multik által uralt romániai piac Zilahi Imre bútorigipari szakújságíró, a MagMob.ro szaklap tulajdonosa és főszerkesztője – aki a Bútorigipari Szaklapok Világszervezete (IAFP) egyedüli romániai tagjaként öt kontinens legfontosabb iparági szakrendezvényein vett rész az elmúlt tíz év során – árnyaltabban látja az erdők megóvását zászlajára tűző politikai szándék és a látszólag vele szemben álló fakitermelő és feldolgozó iparág érdekelletét. A romániai fafeldolgozás igazából 3-4 óriásvállalat „fel-

sebb piaci szereplők, a fát feldolgozó bútorgyárak nehezen és az eddigiekhez képest drágábban jutnak hozzá megfelelő nyersanyaghoz” – magyarázza a bútorigipari szakújságíró. Zilahi a fő gondot abban látja, hogy sok székelő földi közbirtokosnak jobban megéri eladni a fát az azonnal fizető rétyi nagyüzemnek, mint a kisebb fafeldolgozó vállalkozásoknak, bútörüzemeknek, ahol a jóval hosszabb gyártási procedúra miatt a beszállítót is később tudják kifizetni.

A szakember szerint az is egyre gyakrabban előfordul, hogy a faforgácslapgyártók nagy mennyiségben felvásárolják bedarálásra a jó minőségű, szép szál, egyenes fákat is. Azzal érvelnek, hogy nincs megfelelő mennyiségű fahulladék, így ennek a gyártási technológiának esik áldozatul a bútorigipar által sokkal jobban hasznosítható, kiváló minőségű farönk is.

Minőségbiztosító tanúsítványok nélkül

Egyelőre nem általános jelenség, de azért egyre több erdélyi bútorgyár kényyszerül arra, hogy külföldről sze-

és állami erdészetek közül csak kevés rendelkezik ilyennel, eleve hátrányba hozzák a hazai bútorgyártókat. Zilahi szerint az erdőtulajdonos vállalkozások többsége nem érdekelt a több macerával és a szigorúbb erdőgazdálkodást megkövetelő feltételekkel járó FSF-tanúsítvány megszerzésében, hiszen Schweighofer gyárai e nélkül is szép árat fizetnek a rönkfáért. Amíg a minőségbiztosítást szavatoló tanúsítvány megszerzésére törvény nem kötelezi az erdészeti társaságokat, semmi nem változik a romániai fakitermelés piacán.

„A legnagyobb gondot a Romsilva háza táján látom. A faiparban dolgozók számára teljesen átláthatatlan az állami cégóriás tevékenysége. Ha a kormány igazi reformot szeretne az ágazatban, akkor ezt az erdészeti óriást kellene minél hamarabb átszervezzék, amivel megszüntetné a korrupciót, azaz az illegális fakitermelést is” – magyarázza Zilahi. Hozzáteszi, az állami erdészeti vállalat a fakitermelésből szerzett hatalmas bevételeket nem ruházza be a korszerű erdészeti infrastruktúra megteremtésébe. Ezzel magyarázható, hogy nincsenek rendben tartott erdei utak, amin megközelíthetőek lennének a ma kitermelhetetlen távolabbi erdőrészek is. Ezek hiányában jobbára csak a könnyen megközelíthető erdőkből folyik kitermelés, gyakran tarvágással.

Van törvény, csak be kell tartani

A közbirtokosságok szempontjából nincs sok relevanciája annak, hogy a kormány a faexportot szeretné korlátozni – nyilatkozta lapunknak Kócsa Elemér, a csíkszenttamási Terkő Közbirtokosság elnöke. A szakember szerint minden közbirtokosnak tíz évre szóló erdőgazdálkodási üzemterve van, amiben rögzítik, hogy melyik erdőrészből hány köbméter fa termelhető ki. Ezt a mennyiséget nem lehet meghaladni, legfeljebb a nyersanyag köbméterenkénti ára változhat 10-20-30 lejjel a piaci kereslet-kínálat függvényében.

Kócsa egyetért azzal, hogy a mai romániai gazdasági környezet nem kedvez a kisebb fafeldolgozó cégeknek. De ennek a fő okát a súlyos munkaerőhiányban látja: emiatt ezek a vállalatok kiszolgáltatottabbak, mint a nagy cégek. „Mi több szempontból is szívesen együttműködünk egy Schweighofer méretű feldolgozó vállalattal. Igaz, ők is csak a jó minőségű fát vásárolják fel tőlünk, de egyrészt betartják a fizetési határidőket, másrészt felvásárolják a 15 cm átmérőjű fát is, amit egy kisvállalkozó visszautasít, mert nem tudja feldolgozni” – magyarázza a közbirtokosság elnöke, aki úgy véli, ma az erdőkitermelés elfogadható profi tot hozó, jó üzlet Romániában.

Kócsa szerint már most létezik megfelelő törvényes keret az erdőkitermelés szabályozó szigorú üzemterv. „Ezt kell mindenhol betartatni” – magyarázza a szakember az erdőkitermelés legfontosabb törvényi követelményét.

Szakemberek szerint létezik megfelelő jogszabályi keret az erdők védelmére, aminek alapja az erdőkitermelést szabályozó szigorú üzemterv

azt a törvénytervezetet, amely 2020 január 1-től tíz évre betiltaná a feldolgozásra váró farönk, a tűzifa és a fűrészáru (deszka) exportját. A volt kormánypárti vezető tervezetét azóta több szociáldemokrata politikus is elfogadásra alkalmasnak tartja, hiszen megítélésük szerint hatékonyan megakadályozhatná a romániai erdők gyors iramú kitermelését.

A törvénytervezettel kapcsolatos vita a napokban éledt újjá, amikor a Fakitermelők Országos Egyesülete (ASFOR) bejelentette, hogy elfogadhatatlannak tartja a drasztikus szabályozást, amely az ágazat érdekvédelmi szervezete szerint több tízezer munkahely megszűnéséhez vezethet. „A fűrészáru exportjának megtiltása gazdasági nonszensz olyan körülmények között, hogy a romániai fafeldolgozó ipar évente

» **A faiparban dolgozók számára teljesen átláthatatlan az állami cégóriás tevékenysége. Ha a kormány igazi reformot szeretne az ágazatban, akkor ezt az erdészeti óriást kellene minél hamarabb átszervezzék, amivel megszüntetné a korrupciót, tehát az illegális fakitermelést is.**

ségterülete”: az Egger Rădăuțon, a Kronospan Szászsebesen, a Kastamonu Szászrégenben és a Holzindustrie Schweighofer a Sepsiszentgyörgy melletti Rétyen, Szászsebesen, illetve Rădăuțon működtet nagy kapacitású üzemeket. A Schweighofer elsősorban léceket és deszkákat gyárt kivételre az Amerikai Egyesült Államokba, illetve Japánba – de a világ legtöbb részén is értékesíti árúját –, míg a másik két nagy szereplő, az Egger és a Kronospan faforgácsot és fűrészport dolgoz fel különböző lemezekké (PAL, MDF, HDF stb). A gyáróriások között olajozott az együttműködés, hiszen a Schweighofer melléktermékét, a fűrészport a szomszédban található forgácslemezyártó üzemek dolgozzák fel. „Nagyon jól ki van építve ezeknek az üzemeknek a szimbiózisa, csupán egy baj van velük: óriási a nyersanyagszükségletük, emiatt a jóval ki-

rezze be a számára szükséges, jó minőségű nyersanyagot. Zilahi szerint ha a törvényhozás segíteni szeretné a romániai bútorigipart, akkor ezt nem a faexport letiltásával tehetné meg, hanem olyan törvényi szabályozással, ami elővásárlási jogot adna a bútorgyártóknak a minőségi fára. A romániai bútorigipar igazából csak a kitermelt famennyiség töredékére vevő, de ez a legjobb minőségű szál-fákra vonatkozik. Ha egy ilyen szabályozással helyzetbe lehetne hozni a bútorgyártókat, akkor az iparág nagy gondjait sikerülne orvosolni. A szakember szerint ennek egyik módja a világszerte bevált Forest Stewardship Council (FSC) fatermék tanúsítvány széles körben történő elterjesztése, illetve kötelezővé tétele. A Romániából bútort vásárló külföldi kereskedők rendszerint kéri a tanúsítványt, de mivel a fakitermelő közbirtokosságok